

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	40.— K
Félévre	20.— "
Negyedévre	10.— "
Egy hónapra	3:40 "

Egyes szám ára 12 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felélős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDEN NAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 294. szám.

Csütörtök, december 27.

Oroszország mindenáron általános békét akar.

Január 4-ig várja az entente választát.

Budapest, december 27. Illetékes helyről közlik: Az oroszoknak 22-én tett békeajánlata kizárólag az általános békét veszi figyelembe, az orosz különbékét ezáltal nem veszi számításba; ezen felfogását Oroszországnak a központi hatalmak magukévé tették, amikor kijelentették, hogy az általános és igazságos békére törekcsenek némi ellentétek dacára, amelyek inkább gazdasági természetűek. Az orosz delegáltak válaszukat elégtétellel üdvözölték és örömmel állapították meg, **hogy elfogadják az annexiómentes demokratikus általános béke elvét.** Megállapították, hogy válaszuk lényeges lehetőségeket nyújt arra, hogy az általános békéről tárgyaljanak. **Ezen álláspont alapján Oroszország 1918 január 4-én lejáró határidőhöz kötött határozatot intézett az ententehez, hogy a központi hatalmak által teremtett alapon az általános békétárgyaláson résztvegyenek.** Oroszország nemleges válasz esetén is folytatni fogja a tárgyalást a központi hatalmakkal. (Magyar Távirati Iroda.)

Az angol még mindig meg akar semmisíteni bennünket.

Bern, dec. 27. A „Temps” Lloyd George legutóbbi helyzet-beszédével foglalkozva, ezt írja:

„Amíg Németország képes lesz gyors, döntő csapásokat osztogatni, meg lesz ama szándéka is, hogy a német nép hanyatt-homlok rohanjon újabb — háboruba, hogy lerombolja, meghódítsa a világot. Nem akarjuk viszont látni 1914-et. Meg kell semmisítenünk 1871-iki ellenségünket. Európa csak akkor juthat végleges békéhez, ha Elzász-Lotharingiát visszaadják Franciaországnak.

Vezérkarunk mai jelentése.

Budapest, dec. 27. Hivatalos jelentés.

Keleti harcér: Fegyverszünet.

Olasz harcér:

Asiago és a Brenta között, valamint a Monte Tombán az ellenség gyengébb támadásait visszavertük.

Az arcvonal többi részén mindkét részről zavaró tüzelés.

A vezérkar főnöke.

Buvárhajó sikerek.

Berlin, dec. 27. Wolf-jelentés.

Buvárhajóink a Földközi tengeren újabb 38.000, Anglia körül pedig 25.000 brutto tonna hajóteret süllyesztettek el.

Az Oroszországba irányuló kivitel.

Bécs, dec. 27.

A kereskedelmi és földmívelési miniszteriumokban tárgyalások folynak az Oroszországba irányuló kivitelről, amelyet legközelebb megkezdének.

Az oroszok elsősorban alkoholt kérnek, melynek helyébe — miután nem tudunk kellő mennyiségben szállítani — bort fogunk küldeni nagy mennyiségben.

Kedvező fizetési feltételeket keresnek oly áruknál, amelyeket Oroszországhól fognak a monarchiába szállítani.

Az orosz internáltak és hadifoglyok kicserélése.

Berlin, dec. 27. A Wolff-ügynökség jelenti dec. 25-én: Németország a fegyverszüneti szerződés megkötésével megbízott delegáció kiegészítéséül gróf Mirbach követ vezetésével ma este bizottságot küld Pétervárra, hogy a polgári foglyok és szolgálatra alkalmatlan hadifoglyok kicseréléséről megkezdje a tárgyalásokat és intézkedéseket tegyen a két országnak a fegyverszünet által vont határok között való forgalmára vonatkozólag. A küldöttséget megfelelő személyzet kíséri Pétervárra.

Bulgária és Törökország barátsága.

Szófia, dec. 27. Radoslavov miniszterelnök, hogy a Bulgária és Törökország közötti baráti viszonyt megszilárdítsa, bizottságot küldött ki, hogy megoldják Kazragatoa kerületében a egyes birtok kérdését.

Bulgária követeli a Dobrudsát.

Szófia, dec. 27. A Babadagban megtartott nemzeti kongresszus határozatban kimondotta, hogy követeli a Dobrudsának a Duna torkolatáig Bulgáriához való csatolását. Kijelenti, hogy Dobruds népe nem tűné meg a román uralmat, sőt fegyverrel is harcolna jogaiért és szabadságáért. Ezen kívánásukat eljuttatják a hadviselő és a semleges államokhoz.

A király karácsonya.

Laxemburg, dec. 27. Karácsony éjszakáján őfelsége a király szűkebb környezetével részt vett az éjféli misén. Karácsony másodnapján őfelsége Bantebe utazott, ahol meghallgatta a szokásos katonai előterjesztéseket, kihallgatáson fogadta Seidler miniszterelnököt és visszatért Laxemburgba.

Wekerle és az új párt

Mi lesz a párt programja?

Budapest, dec. 27. Az új pártalakítás dolgában Apponyi gróf tegnap tanácskozott Andrássyval. Kéthárom héten belül tisztázódik a helyzet. Wekerle nem fogja újévkor ismertetni az új párt programját, hanem később, közös pártértekezleten. Az új alakuláson a Károlyi-párt kívül marad, de támogatja a kormányt. A többi kormánypártok a munkapárttal együtt egyelőre nem tárgyalnak. — A program gerince a választói javaslat és a katonai kérdések rendezése lesz, ami alatt a magyar hadsereg felállítása értendő. Erre vonatkozólag folynak most a tárgyalások.

A breszt-litovszki béketárgyalások.

Az orosz delegáció javaslata a tárgyalások alapelveiről. A központiak válasza. Elfogadták az általános, demokratikus, annekszió nélkül való béke elvét. Csatlakozásra hívják fel az összes hadviselőket.

Budapest, dec. 27. Breszt-Litovszkából jelentik a Magyar Távirati Irodának:

December 25-én az orosz delegáció a következő hat pontot terjesztette elő a tárgyalások alapjául:

1. Nem engedtetik meg a háború folyamán erőszakosan elfoglalt területek egyesítése.
2. Az önállóságukat a háborúban elvesztett népek politikai önállósága teljes mértékben visszaállítandó.
3. Azon nemzeti csoportok, amelyek a háború előtt nem voltak önállóak, hovatartozásuk kérdésében népszavazással döntsenek.
4. Vegyes nemzetiségű területen a nemzetiségük, kulturájuk felállítására és a gyakorlatilag kivihető közigazgatási autonómia megadására.
5. Hadiköltség nem követelhető, a beszédett hadisarc visszafizetendő, magánszemélyek kára közösen megtérítendő.
6. Gyarmati kérdésekben is a fenti alapelvek szerint döntsenek.

A plenáris gyűlésen a szövetségesek nevében Cernin kijelentette, hogy az orosz javaslatok alapelvei megvitathatók s alapot nyújtanak a béke számára, a központi hatalmak hozzájárulnak az annekszió és a kárpótlás nélküli azonnali általános békéhez. Ünnepelesen kijelenti, hogy hajlandó olyan békét azonnal aláírni, amely a háborút az előterjesztett alapelvek szerint az összes hadviselő hatalmakra nézve egyformán, igazságos feltételek mellett befejezi. Nyomatékosan kívánjuk azonban, hogy valamennyi hadviselő fél meghatározott időn belül kivétel és fenntartás nélkül elfogadja a fenti feltételeket.

Németország még kijelenti, hogy a gyarmatokra nézve nem fogadja el a népek önrendelkezési jogának elvét, mert a gyarmatok népei ragaszkodnak az anyaországhoz.

A központi hatalmak nyilatkozata folytán Czernin még következőket jelentette ki:

Az éppen most kifejtett elvek alapján készek vagyunk valamennyi ellenfelünkkel tárgyalásokra lépni, hogy azonban ne vesztegezzünk fölöslegesen időt, a szövetségesek készek azonnal tárgyalás alá venni mindazokat a különleges pontokat, amelyeknek a kidolgozása úgy az orosz kormány, mint a szövetségesek előtt szükségesnek látszik.

Válaszképpen erre az orosz delegáció vezetője így nyilatkozott:

Megelégedéssel állapítjuk meg, hogy Magyarország, Ausztria, Németország, Bulgária és Törökország delegáltjai válaszukban elfogadták az általános, demokratikus, annekszió nélkül való béke elvét. Az általános béke felé vezető uton ezt a lépést hihetetlenül jelentőségteljesnek ismerjük el, meg kell azonban jegyeznünk, hogy a választ a harmadik pontra nézve, továbbá a központi hatalmak nyilatkozatának ötödik pontjában a hadikárpótlásért való kártérítés, még továbbá a központi hatalmak nyilatkozatának ötödik pontjában a hadikárpótlás nélkül való alapelvről tett kijelentést a hadifoglyok eltartásáért való kártérítés tekintetében fenntartással kell fogadnunk. Súlyt helyezünk arra, hogy azok a személyek, akik az annekszió alatt szenvedtek, kártalaníttassanak. Az orosz küldöttség elismeri, hogy a német gyarmatok ellenség által megszállt területeinek kiürítése az általa kifejtett alapelveknek megfelel. Javasolja, hogy ez a kérdés külön bizottságoknak tartassék fenn. Végül kijelenti az orosz küldöttség vezetője, hogy a küldöttség az említett vélemény-eltérések ellenére is azon véleményen van, hogy a központi hatalmak válaszában foglalt ama kijelentés, hogy semmiféle agresszív szándékuk nincs, tényleges lehetőséget nyújt arra, hogy a hadviselő államok azonnal hozzáfogjanak az általános békéről való tárgyalásokhoz.

Ezért az orosz küldöttség a tárgyalásoknak 10 napos megszakítását javasolja, amely ma este kezdődne és 1918. január 4-én este végződne. Célja az, hogy ama kormányok népeinek, amelyek az általános békének most felállított általános feltételéről itt folytatott tárgyalásokhoz mind-egyikük még nem csatlakoztak, alkalmat nyújtsanak arra, hogy egy ilyen békének most felállított alapelveit megismerjék. A halasztás lejártá után a tárgyalásokat minden körülmények között folytatni kell.

Cernin felkérte az orosz küldöttséget, hogy választ írásban is nyújtsa át és javasolta, hogy azonnal kezdjék meg a tárgyalásokat azokról a különleges pontokról, amelyeket az orosz kormány és a központi hatalmak kormányai között minden eshetőségre rendezni kell.

Az orosz küldöttség csatlakozott Czernin javaslatához, hogy azonnal tárgyalásokat kezdjenek azon részletekről, amelyek az általános tárgyalások esetére is külön megvitatás tárgyai lesznek Oroszország és a központi hatalmak között.

Khülmann államtitkár javaslatára egyhanguan elhatározták, hogy a tárgyalásokat már holnap délelőtt megkezdik.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, december 26.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harctéri eseményekről:

Keleti harctér:

Fegyverszünet.

Olasz harctér:

Az olasz újból szivós harcokban kísérelte meg az Asiago és a Brenta között töle 23-án elragadott magaslatok visszafoglalását. Tama-dásait kivétel nélkül visszavertük.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, december 26.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

A tűzérési tevékenység zavaró tüzre szorított, mely Iperntől délre Mövrenél és Marcoingnál átmenetileg erősbödött. Francia osztagok felderítő előretörései Juvicourtól délre tüzelésünkben és közelharcokban megghiusultak. A Maas keleti partján a néhány nap óta fokozódó tűz tegnap alábbhagyott.

Keleti harctér:

Nincs ujság.

Macedon arcvonal:

Mem voltak nagyobb cselekmények.

Olasz harctér:

Az ellenség erős tűzérési hatás után heves ellentámadást intézett a Coll del Rosso és az ettől nyugatra és keletre fekvő magaslatok ellen. A támadások súlyos vesztesége mellett megghiusultak.

Ludendorff.

Szentgyörgyi István háborus emlékművéhez.

A „Torontai” részére írta:

Felvinci Takáts Zoltán.

Mikor 1914 nyarán, hosszú feszültség után és mégis váratlanul, ránk zúdult a világháború, a megrendítő esemény következtében feltoluló kérdések közt nem játszott utolsó szerepet az sem, mi fog történni a művészettel? Sokan voltak kik semmi jót sem vártak e tekintetben a jövőtől. Nemesak a kész értékek előrelátható pusztulása miatt, hanem azért is, mert nem hitték, hogy a háborus események megtermékenyítő, ösztönző hatást gyakorolhassanak festőink, szobrászaink képzeletére.

A modern háborút — mint „látványosságot” — nem volt tulságosan nehéz olyanok képzelni el amilyenné vált. — Kiderült, hogy a mult háborúinak romantikájával letűnt a romantikus esatakép is. Az uniformisok elvesztették festői szabásukat és tarkaságukat. Az állóharc nem adott alkalmat az egyesek és tömegek egyéniségének lendületes demonstratív megnyilatkozására.

A csataképnek tehát meg kellett változni a hadviselés formájával együtt. Új irányt kellett hogy vegyen azonban az a művészet is, amelynek nem az a célja, hogy festői krónikát szolgáltatson a háború eseményeiről, hanem hogy kifejezze elvont formában azokat a legnagyobb gondolatokat, melyek a katasztrófális eseményeket jobbra vagy balra irányították.

És e gondolatok kifejezése csakugyan elvont formát követel, mert egyetemes érvényű, az emberrel keletkezett és majd beláthatatlan

Telefon 330.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Telefon 330.

Csütörtök, 1917. évi december hó 27-ikén két előadás: délután 5 és fél 9 órakor, rendes helyárak mellett, elsőrangú szai-onzenekisérettel

... És itél az asszony.

Nagyhatású dráma 4 felvonásban. A főszerepben: Maria Carmi.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Csütörtök, 27-én. Péntek, 28-án.

Az arany DEKTEKTIV-sorozat II. filmje!

Üzenet a túlvilárból.

Detektívdráma 5 felvonásban.
Főszereplő: Harry Higgs.

És a gyönyörű kíséreműsor.

Előadások kezdete 5 és fél 9 órakor.

Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

Helyárak:

Pályulés 1-80 K, zsölye 1-50 K, I. hely
1-20 K, II. hely 1- K, III. hely 60 fillér.

idő múlva vele együtt pusztuló igazságokat nem lehet a maguk teljességében köznapi jelenségeknek megfelelő stílusban kifejezni.

Volt pedig olyan idő is, mikor a művészet nem tudott erre a magas álláspontra helyezkedni. Tapasztaltuk nem is olyan nagyon régen, sőt látjuk napjainkban is, hogy nemesak a festészet, hanem még a formailag sokkal kötöttebb plasztika is, nagyon sok esetben, mikor emlékszerű feladatok megoldásáról van szó, különös kedvét leli abban, hogy könnyed, öletes modorban, a nagy stílus, a tiszta forma követelményeivel nem törődve, tetszetős és feltűnő epizódyszerű jelenségekbe tegye át mondanivalóját.

Gondoljunk csak Olaszországra, a művészet nagy iskolájára. Micsoda nyárspolgári hárszínházak tartják fenn ott és azoknak a háborus eseményeknek emlékét, amelyek az olasz nemzetnek sokkal nagyobb becsületére váltak mint a mostani siralmasan végződött rablókaland. Gondoljunk a panoptikumba való, kőből faragott, vagy bronzba öntött Garibaldiakra és Viktor Emánuelekre, az eszeveszettül rohamozó bersaglierekre, a sündisznószerű szuronytömegekre és hasonló szörnyűségekre! — Csodálatos valóban, hogy nem akadt e könnyűvérű Michelangelo-utódok közt olyan, ki a puskák és ágyuk csövének végéhez hozzá nem mintázta a kicsapó lángot, vagy elszálló füstöt!

A mai művészet már természetesen nem igen kapható a hetvenes, nyolcvanas és kilencvenes évek vásári ötletességére. A mi korunk színvonalán álló művész érteke már újra megköveteli az emlékszerű feladatok megoldásánál a dolgok lényegét érzéket emlékszerű formát. Reméljük, hogy azok a monumentumok is, amelyek hazánkban a legutóbbi nagyon szomorú, de nagyon dicsőséges esztendőket emléket fogják hirdetni, méltók lesznek művészi gondolatuk és formájuk tisztaságával a lefolyt események nagyságához.

Azaz reméljük, mert hiszen többet nem igen remélhetünk, hogy lesz az országban néhány emlék, mely klasszikus formában fog beszélni a közelmúlt idők nagyságáról és egyben hirdetni fogja azt is, hogy a magyar művészi géniusz megtisztulva került ki a halatlan megpróbáltatásokból.

Kétségtelen, hogy ezek közé a magyar gondolat szülte kimagasló alkotások közé fog tartozni az a szobormű is, melyet Szentgyörgyi István most mintáz szülővármegyéje számára. Sőt épen azért akartam loirni ezen sorokat, mert összes eddigi háborus művészet emlékeink közt egyet sem találtam, melyben a feladat komolyságának és nagyságának megfelelő művészeti gondolat oly szerencsésen egyesülne a fenti értelemben emlékszerűnek mondható formával mint épen ebben. Szent-

györgyi ritka szerencsés érzékel találta meg az élet-halál harcunkat legjobban kifejező jelképes motívumot, a belső és külső ellenséget egyszerre leverő férfialakot. És amilyen szerencsésen választotta meg a témát, ép olyan finom érzékel öntötte azt önmagában befejezett, kerekded és mindenképp egyformán szóló művészi formába. Szóval: olyan alkotásnak adott életet, amelyikben — amint mondani szoktuk — tartalom és forma szerencsés egyensúlyban vannak.

Nem gyakori ez az eset. Csak akkor fordul elő, ha egyforma emberi és művészi érték nyilatkozik meg az alkotóban és ha a művész nem napi szenzációra, nem könnyen ható ötlet kiaknázására törekszik, hanem arra, hogy alkotása túlélje az izlés minden változását. Ezt a nemes törekvést látom Szentgyörgyi István szimbolikus alakjaiban és ezért kívánom tiszta szívből, hogy nagy műve azon a helyen, amelyre szánták csupa megértőre találjon.

HIREK

Katonáink karácsonyestéje.

A világháború borzalma, a harcok szenvedéseit a legnagyobb odaadással és áldozatkészséggel enyhítik a tarsadalom itthonmaradt tagjai. Mire hétfőn délután rákborult a karácsonyestének homálya, egymásután gyultak ki a karácsonyfák azokban az épületekben, ahol sebesült vitéz katonáink ápolják. A sebesült és beteg hősök megindultan, boldog örömmel látták a nagy szeretetet, mely őket a szent estén körülözlönte s amely könnyűvé tette szenvedéseiket.

A tartalékkórház III. osztályában (gimnáziumi tornaterem) előkelő közönség jelenlétében folyt le d. u. 4 órakor az ünnepély.

A zárda növendékeinek bevezető karácsonyi éneke után Jász István katonai lelkész mondott mély gondolatokkal és igaz érzéssel áthatott beszédet a katonákhoz, majd dr. Neumann Gyula osztályorvos üdvözölte a jelenvolt Steyer György drt, amire a főispán igaz közvetlenséggel és melegséggel köszöntötte a katonákat és megfogadta, hogy mindig ott lesz, ahol emberi szenvedések, emberi gyöttrődések nyithatnak és megszüntetésének problémáit beszéljük meg. A „Gloria in excelsis” éneklésével véget ért az ünnepély.

Ezt követte a tartalékkórház III. (dr. Magyar Károly városi főorvos) VI. (dr. Fialovszky Béla kir. tszéki orvos) és VII. (dr. Mencer Izidor városi orvos) osztályainak ünnepélye, ez utóbbi helyen dr. Hubert Zsigmond főhadnagy tartott érzésteli, megindító beszédet a katonákhoz.

A vöröskereszt-egyletnek a bégaparti állomáson levő nyugvóállomásán is szép karácsonyfaünnepély volt. Ezt a karácsonyfát Bakálovich Dóra urleány állította fel, ugyancsak ő gyűjtötte a város hölgyei körében téstát és édességeket, úgy hogy karácsony éjjelén a nyugvóállomásán 78 katonát vendégelt meg.

Meleg és bensőségteljes karácsonyi ünnepélyt rendezett a Katona Otthon Vezetősége is a katonáknak. Csillogó karácsonyfa mellett Nagy Márton ref. h. lelkész közvetlen, mélyen átértett beszédet intézett a katonákhoz és azt az óhaját fejezte ki, vajha jövőre mindnyájan igaz karácsonyt ünnepelehetnének otthon békében és szeretetben. Ezután teával, friss kalácsal és cigarettával vendégelték meg a katonákat — körülbelül 250-et — akik nevében egy katona keresetlen őszinte szavakkal köszöntötte meg mindazt a jót, amit kaptak, azt a szeretetet, amit tapasztaltak.

— Halálozás. Torontálvármegye jegyzői karának nagy gyászja van. Meghalt Breitkopf Kálmán Törökbeese község jegyzője, aki nemcsak a községben örvendett általános tiszteletnek és közszeretnek hanem meggyeszte ismerték és méltányolták nem mindennapi képességeit. A háború elején katonai szolgálatra vonult be és a harcok teljesített katonai szolgálat közben halt meg 49 éves korában. Haláláról a község elöljárósága a következő gyászjelentést adta ki:

Törökbeese község elöljárósága fájdalomtól

telt szívvel tudatja, örök emlékü jegyzőjének, Breitkopf Kálmán m. kir. 7. népfelkelő gyalogezredbeli hadnagy, megyebizottsági tagnak, a harcok teljesített katonai szolgálata közben, 1917. évi december hó 19-éről 20-ára menő éjjelen, az ujszerbiai Mitrovica városban, élete 49-ik évében történt hirtelen és gyászos elhunytát. Az engesztelő szentmise a helybeli róm. kath. templomban 1917. évi december hó 22-én d. e. fél 11 órakor fog megtartatni. Béke poraira! Az Elöljáróság.

Mint részvétellel értesülünk Sindelás Béla kalapkereskedő, a helybeli iparososztály egy régi köztisztelt alakja f. hó 25-ikén éjjel meghalt. Temetése nagy gyászoló közönség részvételével ment végbe.

— Fölmentettek figyelmébe. A nagybecskereki katonai ügyosztályhoz most érkezett meg a miniszteri rendelet a fölmentettek bevérsi engedélyéről. Eszerint 1918 március 31-ig bevérsi engedély adható mindazoknak, akiknek új felmentési kérelmük, vagy meglevő felmentésük meghosszabbítását célzó kérelmük alapján az érvényben levő rendeletek értelmében jogosan 1917 dec. 31-ig vagy 1918 jan. 1-ig volt bevérsi engedély adható és fölmentésükben ezen időpontig döntés nem történt. Ezenkívül febr. 15-ig bevérsi engedélyt kapnak a hivatásos gőz- és motorcséplőgépezők és fűtők, ha annak indoka tovább is fennáll. A katonai ügyosztály felhívja az érdekelt felmentetteket, hogy okmányaikkal legkésőbb dec. 29-ig, holnaputánig jelentkezzenek a város-házán.

— Ismeretterjesztő zenei előadás. A nagybecskereki zenekedvelők egyesülete szombaton délután tartotta első ismeretterjesztő zenei előadását az egyesület helyiségében nagy és díszes közönség jelenlétében. A szép és tanulságos előadást a jelenvoltak mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel kísérték és az előadók megérdemelt ünneplésben részesítették. Griff Lajos bégafői lelkész nagy zeneesztétikai ismeretekről tanuskodó előadásában ismertette a 17. és 18-ik század zenetörténetét, az egyes zeneszerzők életrajzát és előadását az egyes komponisták alkotásainak hegedűn való bemutatásával tette érdekessé. Sorban hallottuk Mattheson, Leclair, Corelli, Händel, Pergolese és mások szebbnél szebb szerzeményeit, amelyeket Griff Lajos nagy készséggel és benső megérzéssel adott elő. Zongorán Bagossy Ella urleány kísérte az egyes számokat a nála megszokott finomsággal és pontossággal.

Ugy halljuk, hogy a zenekedvelők egyesülete állandósítani akarja ezeket az előadásokat minden 2-ik szombaton, amit zenei kulturánk fejlesztése érdekében nagy örömmel vesszünk tudomásul.

— Hadikölcsönjegyzések a Nagybecskereki Takarékpénztárnál. A VII. hadikölcsön jegyzési félidejének lejártával közöltük a nagybecskereki pénztárnak addig eszközölt jegyzéseket, amelyeknek eredménye azt mutatta, hogy városunk közönsége mily derekasan kivette részét a hadikölcsönjegyzésekből. Ezzel kapcsolatban most a Temesvárott megjelenő Délmagyarországi Közlöny a Nagybecskereki Takarékpénztár hadikölcsön eredményéről szólva a következőket írja: „Torontálvármegye eme legrégebb és legelőkelőbb intézete a VII. hadikölcsönjegyzések alkalmával oly kimagasló eredményt ért el, mely az összes korábbi jegyzések eredményét lényegesen túlszárnyalja. A Nagybecskereki takarékpénztár öt és fél millió jegyzésével az ottani piacon ismeretlen vezető helyet biztosított magának. Az intézet vezérigazgatójának, Bak Imrének kitűnő érzékel sikerült bevonna a jegyzésekbe a megye valamennyi rétegét; a jegyzői kar munkáját adminisztrálta és azáltal munkásságukat eredményessé tette, figyelmét kiterjesztette a katonai jegyzésekre, kereskedelmi és gazdasági érdekkörökben a legintenzívebb agitációt fejtette ki a jegyzések érdekében és ez adja magyarázatát annak, hogy az intézet ezen fényes eredményt elérte. A nagybecskereki

Mi kell

ama csapás elhárítására, ha a különben szép, fiatal nő arcborítást, pattanásokat, mitesszereket, foltok éktelenítik el? Ezeknek egyedüli ellenszere a Diana arckrém és a Diana-alabástrompuder, mely csodaszerek az arcborításhoz.

minden

tisztatlanságait eltüntetik, az arcot báronysimaságává, hamvasan üdévé varázsolják. Sok ezer leánynak és

asszonynak

adta már vissza szépségét a Diana-alabástrompuder és Diana-krém.

Mindenütt kaphatók! Főelárusítóhely:

Diana Kereskedelmi R.-T.

Budapest, V., Nádor-utca 6.

piacon a VII. hadikölesönjegyzések általában nagyon jól sikerültek, melynek jele, hogy ezen nemzetiségi piacon a vezetők a helyzet magaslatán állanak.

— **A 18 évesek sorozása.** Az 1900-ban született népfőfelügyelők kötelezettségét — amint Budapestről jelentik — január 8-án kezdik sorozni az egész ország területén. A honvédelmi minisztérium eme rendeletéről értesítette a különböző hatóságokat és az idevonatkozó hirdetmények néhány nap múlva már meg is jelennek. Mint beavatott helyen tudni vélik, a legfiatalabb korosztályt már nem viszik a harctérre, hanem a leszereléssel kapcsolatos munkálatokra használják fel. Ilyen irányban azonban döntés még nem történt.

— **Szilveszter-est.** Amint már közöltük, a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak e hó 31-én Szilveszter-estélyt rendeznek. A táncot kabaréműsor fogja megelőzni. Az estélyt a Rózsa-szálloda éttermében fogják megtartani pont 9 órai kezdettel. A mulatság iránt városszerte nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Hálaadóistentisztelet.** A zsidó hitet valló lakosság egyenjogúsításának ötvenéves évfordulója alkalmából az izraelita templomban f. hó 29-én délelőtt 10 órakor hálaadó istentisztelet fog tartatni.

— **Uj vöröskereszt fiók.** Kőcsén a községi jegyző kezdeményezésére Mixich Rózsa és Mixich Kató urleányok buzgó fáradozásának sikerült az ott alakuló vöröskereszt-egyleti fióknak 117 tagot gyűjteni, tehát a községnek ugyiszólván minden családja képviselve van. Az alakulás a napokban megtörténik.

— **Az Érdekes Ujság** január 1-én a hatodik évfolyamába lép. Az Érdekes Ujság az elmúlt öt év alatt a leggazdagabb, legszebb és legérdekesebb hetilap a magyar olvasókörzetség nélkülözhetetlen képeslapja lett. Az Érdekes Ujság minden eseményről páratlanul gyorsan számol be. A kiállítás szépségében, a tartalom gazdagságában, az ingyen mellékletek és kedvezmények változatos sokaságában egyetlen képes lap sem versenyezhet vele. Az Érdekes Ujság előfizetési ára egy negyedévre 7.80 kor.

— **Adományok.** A Szociális Misszióegylet cipőműhelyének céljára Kónya Ferenc 75 kg bőrhulladékot, Dajits Mária 100 koronát, Pajtásev János hentes 20 koronát és Gruncsits Dusan tanító 5 koronát adományoztak.

— **A vármegyei központi hitelszövetkezetről** a meghosszabbított jegyzési idő alatt eddig következő hadikölesönök jegyeztettek: Nagytószeg község 100.000, Kistószeg és Kőcsé község egyenként 50.000, Magyarzentmihály és Nagykőcsé község egyenként 25.000, N. N. és 85 alsóaradi lakos 20—20.000 koronát jegyzett. A nagybecskereki Diesel-motor hengerfalom, az alsóaradi gör. kel. szerb hitközség, Halász Lujza, N. N. egyenként 10.000, Mavrak János 8000, Csorba János 7100, Gajkov Misa, a Nagybecskereki jöttévi egyesület, Ujvári Adolf, Keller János, Heller David és Biel Mihály egyenként 5000, 47 magyarzentmihályi kisgazda összesen 4900, Nikolits Krisztina 3000, Nityetin Sztava és Szűcs Gábor egyenként 2200, Kárász György, Molnár Jenő

és Schneider Mihály egyenként 2000, Raczkov Velykó 1800, Staats Dusan 1400, Czveity Mihály 1200 koronát jegyzett. 1000 koronát Vukov Péter, Grucics Sándor, Grubacski Máté, Gardinovácski Dániel, ifj. Bukovác István, Matu Györgyné, Obsuzsi Jari és Bugarszki Spiridon jegyzett. Gardinovácski Jova és Láng Lőrinc egyenként 800, Tabacszi Milán 700, özv. Jankovics Miklósné 600, Kolleth Ferenc, Vukov Száva és özv. Stankovics Tivadarné egyenként 500, Kiss Kálmán, Gulyás István, Kocsarits Mladen egyenként 300, Graszl Ferenc, Sindelmann Sándor, Farkas Ignác, Fekete Vince, Popov Zsárkó, Bieber Antal egyenként 200, Liptai József, Göttele Erzsébet, Prasák Sárka és Grubacski Zsiva egyenként 100 koronát jegyzett. A közlöttekben látni, hogy a kevésbbé vagyonosak is hozzájárulnak a béke eléréséhez, kívánatos gazdasági erőfeszítés fokozásához.

— **Katonatthon** Temesvári-u. 1500. sz. a. nyitva minden nap d. u. 2—9 óráig.

Az áll. iskolai gondnokság ülése.

A nagybecskereki állami elemi iskolák gondnoksága vasárnap délelőtt *Menczer* Lipót elnöklése mellett ülést tartott, melyen dr. Haidegger Lajos, dr. Várady Imre, Baaden Károly, Rigó István, dr. Steinbach Béla gondn. tagok, továbbá az iskolák igazgatói és a tantestület képviselői voltak jelen.

Elnök felkérésére beszédében elismeréssel emlékezik meg a tantestület buzgó, eredményes munkásságáról, amelyet az, a célnak csak részben megfelelő, ideiglenes helyiségekben kifejt. A szorosabban vett iskolai oktatás mellett a tanítók megfélelték azon feladatoknak is, amelyek népfelügyelői hivatásuk körébe esnek. Szép eredménnyel rendeztek gyűjtéseket a jótékony háborús célokra és a hadikölesönjegyzést is lelkesen propagálták. A gondnokság elismeréssel adózik a tantestületek munkásságának.

Napirend előtt a gondnokság, *Baaden* Károly alelnök indítványára, mely részvétének ad kifejezést azon gyász alkalmából, mely az elhözött szeretőt nővérének elhunytával érte. Majd *Wegling* István igazgató, gondn. jegyző előterjesztése kapcsán letárgyalták a napirendet.

Felolvasták *Cserey* Gyula kir. tanfelügyelő beköszöntő iratát, amelyben a gondnokság együttműködését és támogatását kéri. „A mai rendkívüli időkben, — mondja iratában a kir. tanfelügyelő, — mikor az iskola részint a hadbavonult tanezők hiánya, részint egyéb háborús nehézségek miatt kétségkívül sokat szenved, minden türelmünknek arra kell irányulnia, hogy a rendelkezésünkre álló erővel a tanítás folytonosságát biztosítsuk. Ha majd az óhajtott béke beköszönt s a hazát védő tanítóságunk ismét a kultúra szolgálatába lép, a további teendőket lesz módunkban megtárgyalni.” Továbbá arra kéri a kir. tanfelügyelő az összes iskolák vezetőseit, hogy mindenki a helyén legyen s hivatását a mai nagy időkhez méltóan pontosan és lelkiismeretesen végezze.

A gondnokság örömmel vette tudomásul, hogy éppen *Cserey* Gyula lett Torontál vármegye tanügyének vezetője, nemcsak mint arra teljesen predestinált szakfőnök, de mint olyan is, aki a vármegye viszonyait behatóan ismeri. Szívből üdvözlő hivatalba lépése alkalmából és kéri hathatós támogatását az iskolák ügyének irányításában.

Torontál vármegye főispánja, dr. *Steuer* György behatóan indokolt felterjesztést intézett a vall. és közokt. miniszterhez, a katonai célokra lefoglalt iskolák ügyében. A miniszter most arról értesítette a főispánt és ezután a kir. tanfelügyelőt is, hogy az iskolák ügyében a közös hadügyminiszteri és a m. kir. honvédelmi miniszteri is megkereste. A gondnokság örömmel vette tudomásul a felterjesztést és reménytel néz annak eredménye elé.

A gör. kel. román hitoktató megbízásáról szóló bejelentést azzal veszi tudomásul a gondnokság, hogy felhívja a hitoktatót, miszerint ahhoz pótlólag magyar nyelvű megbízó iratot kérjen felettes egyházi hatóságától.

Bányai Jakab áll. elemi isk. igazgató javaslatot terjeszt elő az éveken azelőtt megszünt ifjúsági egyesület vagyonának hovatárolása tárgyában, mely az időközben kamatokkal együtt 707 K és 64 ft tesz ki, miből 700 K hadikölesönbe van fektetve. A kir. tanfelügyelőség *Bányai* igazgató javaslatára a gondnokság kezelésére bizza az összeget azzal, hogy annak kamatai jótékony iskolai célra fordíttassanak.

A gondnokság a tanfelügyelőség intézkedését tudomásul veszi, magáévá teszi az előterjesztett alapítólevél tervezetét és kimondja, hogy az összeg kamatai évenként az Iskolagyermekbarát-egyletnek szolgáltatassanak ki, annak gyermeksegélyezési céljaira.

Ezzel az ülés véget ért.

A törökkanizsai járás főszolgabírájától.

9037—1917. szám. 1120—3.2

Pályázati hirdetmény.

Az elhalálozás folytán megüresedett *József-falvai községi szülésszóni állásra* ezennel pályázatot hirdetnek.

Javadalmazás évi 240 korona fizetés és a szabályrendeletileg megállapított működési díjak.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy keelően felszerelt kérvényeiket 1918. évi január hó 8-ig hivatalomhoz adják be.

Törökkanizsa, 1917 december hó 17-én.

Dr. Mihálovits, főszolgabíró.

2500—1917. szám. 1124—3.2

Pályázati hirdetmény.

A *felsőttebei II. közs. bába állásra* ezennel pályázatot hirdetnek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy bábaoklevelükkel és esetleg egyéb okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket 1918. évi január hó 20-ig hozzám annál inkább is terjesszék, be, mert később érkezéseket figyelembe nem veszem.

Ezen állás 240 korona évi fizetéssel van javadalmazva és az igazolt szegényeket ingyen köteles a bába bábai segítségben részesíteni.

Párdány, 1917. évi december hó 20-án.

Santha, főszolgabíró.

Karlova község előjárósága.

2916—1917. szám. 1126

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy *Karlova község* tulajdonát képező 3 darab kislejtezett magyar bika 1918. január hó 3-án délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek árverés utján el fog adatni.

Karlován, 1917 december hó 23-án.

Bessán Béla, jegyző.

Két gyermekem mellé egy

kisasszonyt

keresek, ki a ruhavarrásban is jártas.

Bukovác Istvánné

Hunyadi-utca sarkán. 1125

Pezsgősdugót

használt, nem műparafából, sem töröttet veszek, bármily mennyiségben előzetes érdeklődés nélkül. Utánvét 120 K darabonként, használt palaekdugót száraz és nem töröttet 25 K kg-ként. — Uj dugókra csak minta ellenében teszek legmagasabb árajánlatot.

Robicsek Adolf parafadugógyára
Budapest, Nefelejts-utca 15.

Viszkotegséget, sümözt, rüht

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti „Korona” szaga, nem plekk. **Barna Zsír,** Mindig eredeti pacetes Dr. Flesch-félet kérjünk. Próbátétel 230 K, nagy tétel 4 K, családi tétel 11 K. — Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a közlötneél rendelhető. **Dr. FLESCHE** „Korona” gyógyszerára Győr.